

замовником, нехтуючи своїм обов'язком за договором. Такі дії створюють не просто порушення договірних зобов'язань, а у певних випадках їх можна кваліфікувати як схиляння постачальника до дискримінації покупця (замовника) відповідно до ст. 11 Закону України «Про захист від недобросовісної конкуренції». Або непоодинокими є випадки переманювання кваліфікованих працівників із підприємств конкурентів до власного підприємства шляхом розірвання трудових договорів. Але така звичайна, цивільна начебто, практика може створювати правопорушення, що передбачено ст. 10 «Схилення до бойкоту господарюючого суб'єкта (підприємця)» наведеного Закону.

Специфікою відносин економічної конкуренції є те, що правомірні дії щодо укладення правочинів та здійснення цивільних прав і обов'язків суб'єктами господарювання та фізичними особами-споживачами, управлінської діяльності органів влади може призвести до перетворення формально правомірних дій у протиправні та застосування заходів примусу з боку держави з підстав нанесення шкоди економічній конкуренції. Пункт 5 ст. 11 ЦК України встановлює, що не допускається використання цивільних прав з метою неправомірного обмеження конкуренції, зловживання монополічним становищем на ринку, а також недобросовісна конкуренція, яскраво ілюструє виникнення конфлікту між використанням власних прав і наслідком їх використання, що викликає реакцію з боку держави щодо припинення відповідних відносин. Між формою і змістом відносин виник конфлікт, який визначається або наслідками, або можливістю їх настання у сфері економічної конкуренції.

Висновки: Правові відносини економічної конкуренції є способом перетворення певних суспільних ринкових економічних відносин згідно з встановленою державою моделлю поведінки. Потребуючи юридичного оформлення на різних стадіях існування економічної конкуренції, конкуренція передбачає різні види правових відносин як умови свого руху та їх відповідне оформлення. Різноманітні горизонтальні і вертикальні правові відносини, що виникають у зв'язку із економічною конкуренцією між органами влади, суб'єктами господарювання і споживачами, є проявами руху відносин економічної конкуренції та способом конкретизації цих відносин, в яких реалізуються як функції учасників конкуренції, так і функції конкуренції як суспільного явища.

The article is devoted application of forms of right and legal registration of relations of economic competition. As a result of research an author drew conclusion, that legal relations in the field of economic competition were the method of transformation that adjustings of certain public economic relations.

Стаття посвячена применению форм права и правовому оформлению отношений экономической конкуренции. В результате исследования автор сделал вывод, что правовые отношения в сфере экономической конкуренции являются способом превращения и регулирования определенных общественных экономических отношений.

ДЕЯКІ АСПЕКТИ ДЕРЖАВНОГО РЕГУЛЮВАННЯ КОРПОРАТИВНИХ ВІДНОСИН СУБ'ЄКТІВ НЕДЕРЖАВНОГО СЕКТОРУ ЕКОНОМІКИ

Лукач І. В.,

кандидат юридичних наук, асистент кафедри господарського права
Київського національного університету імені Тараса Шевченка,
старший науковий співробітник НДІ приватного права і підприємництва НАПрН України

Торгові звичаї, як результат багаторазового повторення та узагальнення найбільш раціональних варіантів господарської діяльності, які потрібно очікувати, відіграють особливу роль в регулюванні економічної конкуренції. Вони фіксують усталену добросовісну правомірну поведінку, яка створює нормативні або нормовстановлюючі факти добросовісної економічної конкуренції або такої, що можна кваліфікувати як порушення, недопущення, усунення чи обмеження конкуренції.

Враховуючи, що Україна буде ринкову економіку, економічна конкуренція, яка є її стрижнем, створює нормовстановлюючий факт, згідно з яким всі учасники господарських відносин повинні забезпечувати та виконувати правила конкуренції, які впливають з дії економічних законів. Навіть окремі, не врегульовані безпосередньо в правових нормах, відносини економічної конкуренції породжують юридичні наслідки унаслідок дії генеральних заборон стосовно економічної конкуренції. Тобто відносини, які відповідають економічним законам, є правомірними, відносини, що суперечать економічним законам, є такими, що суперечать принципам добросовісності і розумності, призводять до порушення суспільного економічного порядку. Вони підлягають припиненню.

СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ:

1. *Теория государства и права: курс лекцій*/ Под ред. Н. И. Матузова и А. В. Малько.—2-е изд., перераб. и доп. – М.: Юрист, 2005. – С.374.
2. *Халфина Р. О.* Общее учение о правоотношении. –М., Юридическая литература, 1974. – С. 80.
3. *Халфина Р. О.* Там само. – С. 80–81.
4. *Халфина Р. О.* Там само. – С. 93.
5. *Теория государства и права.* Там само. – С. 377.
6. *Явич Л. С.* Общая теория права. – С.116.
7. *Байтин М. И.* Сущность права (современное нормативное правописание на грани двух веков). – Саратов, 2001. – С.67.
8. *Алексеев Н.Н.* Основы философии права. – С.155.
9. *Безух О.В.* “Відносини економічної конкуренції як правові відносини” / Приватне право і підприємництво. Збірник наук. праць. Вип.6, 2007 р. / Редкол.: Крупчан О.Д. (гол. ред.) та ін. – К.: Науково-дослідний інститут приватного права і підприємництва АПрН України, 2007. – С. 254–268.
10. *Иоффе О. С.* Избранные труды по гражданскому праву. 2-е изд., испр. – М.: Статут, 2003. – С. 526.
11. *Халфина Р. О.* Там само. – С.94.

У статті аналізуються окремі аспекти державного регулювання корпоративних відносин суб'єктів недержавного сектору економіки, наводиться їх класифікація, а також надаються пропозиції з вдосконалення відповідного законодавства.

Ключові слова: корпоративні відносини; державне регулювання; органи державного регулювання конкурентних відносин; створення корпорацій.

Корпоративні відносини є важливим елементом підприємництва. Від ступеня та характеру державного регулювання цих відносин залежить не тільки обсяг обов'язкових у статуті елементів, а й загальна стратегія розвитку корпоративного бізнесу в цілому. З точки зору економіки корпоративний сектор є одним з найбільш динамічних ринків, а тому не дивно, що його державне регулювання потребує постійних змін залежно від вимог сьогодення. Разом з тим ці зміни мають бути виправданими та продуманими, щоби суб'єкти корпоративних відносин чітко усвідомлювали свої права та обов'язки. Проблему державного регулювання доповнює міжнародний характер корпоративних відносин та суттєвий вплив законодавчого закріплення тих чи інших положень в нормативних актах інших держав на українське право. До того ж Україна прагне стати членом Європейського Союзу (далі – ЄС), де є спеціальне регулювання корпоративних відносин на рівні директив та регламентів.

В українській науці проблемами державного регулювання корпоративних відносин (далі – ДРКВ) займалися такі вчені як О. М. Вінник, В. М. Кравчук, Т. В. Корягіна, В. С. Щербина, втім комплексного дослідження ДРКВ не було зроблено. Метою цієї статті є дослідження ДРКВ суб'єктів недержавного сектору економіки. Не є предметом даного дослідження корпоративні права держави, оскільки це є предметом самостійного вивчення, враховуючи особливості державного сектору.

На думку В. С. Щербини, проблема ефективного правового регулювання комплексних (у розумінні поєднання майнових і організаційних елементів), проте єдиних за своїм змістом у реальній економіці, відносин, що складаються у сфері господарювання, може бути вирішена лише шляхом нерозривного поєднання ринкового саморегулювання економічних відносин суб'єктів господарювання та державного регулювання макроекономічних процесів [1]. Це найбільше стосується ДРКВ, де держава покликана врегулювати ті відносини, які є найбільш важливими як для забезпечення публічних, так і приватних інтересів товариств та їх учасників.

Не можна погодитися з визначенням Т. В. Корягіної щодо системи державного регулювання корпоративного сектору як прямого або опосередкованого впливу на їх самостійні виробництва, філії й підприємства [2]. На нашу думку, такий вплив є необмеженим, тобто під це визначення може потрапити будь-який орган, який здійснює певні повноваження щодо корпорації, зокрема, перевірки податкової служби, пожежної частини чи санепідемстанції. Ці органи здійснюють загальний державний нагляд і контроль за додержанням правил ведення господарської діяльності. Проте їх вплив власне на корпоративні відносини є досить опосередкованим.

Разом з тим Т. В. Корягіна запропонувала цікаву систему основних мотивів державного регулювання корпоративного сектору в ринкових умовах, складовими якої є: запобігання формування монополій при одночасному сприянні створенню корпоративних структур, в тому числі шля-

хом злиттів та поглинань; підвищення ринкової ціни корпорацій; сприяння ефективному управлінню в корпораціях; підвищення соціальної відповідальності корпоративного бізнесу; покращення інвестиційного клімату та сприяння створенню інфраструктури корпоративного сектору [3].

На нашу думку, ДРКВ можна поділити за такими сферами: *нормативне регулювання корпоративних відносин та власне регулювання органами держави*. Нормативне регулювання здійснюється в багатьох сферах та належить до тих відносин, які не можна врегулювати на розсуд власників за допомогою статуту. Щодо *органів, які безпосередньо здійснюють ДРКВ для всіх корпорацій*, то можна визначити такі органи як *Державний реєстратор та Державна комісія з цінних паперів та фондового ринку*.

На нашу думку, за *напрямами* ДРКВ можна поділити на: *процес створення суб'єктів корпоративного права, особливості здійснення корпоративних прав, конкурентне регулювання, припинення корпоративних правовідносин*.

Разом з тим суб'єкти корпоративного права мають різну організаційно-правову природу та галузеву приналежність. З огляду на це ДРКВ можна поділити на *загальне та спеціальне регулювання*. Загальне поширюється на всіх суб'єктів корпоративних відносин, а саме, акціонерних товариств (далі – АТ) та товариств з обмеженою та додатковою відповідальністю (далі як збірне поняття – ТОВ), а спеціальне – лише на окремі види (у тому числі, ДРКВ АТ, ДРКВ державних корпорацій, ДРКВ за галузями народного господарства тощо). Вочевидь, що будь-яка держава приділяє більше уваги регулюванню саме акціонерних відносин як специфічного та найбільш публічного виду корпорацій. Однак ще більш детальним є галузеве регулювання таких видів корпорацій як банки, страхові компанії, фондові біржі, державні корпорації тощо. Особливості їх правового статусу закріплено в окремих законах і часто суттєво відрізняється від статусу звичайних корпорацій.

Розглянемо ДРКВ за напрямами регулювання.

ДРКВ створення корпоративних суб'єктів. Нормативне регулювання здійснюється згідно з Законом України «Про господарські товариства» (далі – Закон про товариства) та Законом України «Про державну реєстрацію юридичних осіб та фізичних осіб–підприємців» (далі – Закон про реєстрацію). Держава в особі специфічного органу – Державного реєстратора запроваджує процедуру легалізації господарських товариств шляхом надання дозволу на їх створення. При цьому до Державного реєстру вносяться всі види юридичних осіб незалежно від їх організаційно-правової форми та галузевої належності.

Така процедура внесення відомостей про корпорацію до Єдиного державного реєстру присутня у більшості країн світу. Вона замінила собою видання хартії, яке відбувалося в Англії та США приблизно до середини 19 ст. Хартії носили індивідуальний характер та видавалися вищим законодавчим органом – парламентом країни або штату. В англосаксонській системі права заснування корпорації шляхом реєстрації дістала назву інкорпорації. Сьогодні в Німеччині функції реєстратора ви-

конують суди, у Франції – комерційні суди, в Англії – Палата компаній, а в США – Секретарі штатів.

На нашу думку, корисним надбанням є електронна державна реєстрація, яка запроваджена в Німеччині, Англії та деяких штатах США. Доцільно було б ввести цей інститут і в Україні. Також на сайті Палати компаній [4] та Міністерства юстиції Німеччини [5] можна віднайти загальну інформацію про компанію та за невелику плату (до 5 євро за кожний документ) дізнатися деталі про установчі документи, власників та навіть подивитися статут. На нашу думку, доцільно внести відповідні зміни до Закону України про реєстрацію та ввести Електронний державний реєстр, який би був частиною Єдиного державного реєстру. На сьогодні є Постанова Кабінету Міністрів України «Про заходи щодо запровадження системи електронної державної реєстрації юридичних осіб та фізичних осіб – підприємців» від 21.05.2009 р. № 551 [6], якою передбачається запровадження системи електронної державної реєстрації суб'єктів господарювання. Втім, на практиці це має втілення у формі затвердженого Верховною Радою України 20 жовтня 2010, але ще не підписаного Президентом України Проекту Закону «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України (щодо запровадження системи електронної державної реєстрації суб'єктів господарювання)», яким запроваджується система подання електронних документів для проведення державної реєстрації. Це є першим кроком на шляху до Електронного Єдиного державного реєстру, втім, на нашу думку, виходячи з потреб часу, цього не достатньо.

Стаття 24 Закону про реєстрацію передбачає перелік документів, що подаються для проведення державної реєстрації юридичної особи, який є загальним для всіх корпорацій. Однак у разі державної реєстрації юридичної особи, для якої законом встановлено вимоги щодо формування статутного фонду, крім документів, які передбачені частиною першою цієї статті, додатково подається документ, що підтверджує внесення засновником (засновниками) вкладу (вкладів) до статутного фонду (статутного або складеного капіталу) юридичної особи в розмірі, який встановлено законом (ч. 4 ст. 24). Тобто для АТ та інших видів корпорацій, для яких законом встановлено специфічні вимоги щодо формування статутного фонду, потрібно додатково подавати документи, передбачені законом.

Згідно з ч. 3 ст. 24 Закону про реєстрацію у випадках, передбачених законом, крім документів, передбачених частиною першою цієї статті, додатково подається (надсилається) копія рішення органів Антимонопольного комітету України або Кабінету Міністрів України про надання дозволу на узгоджені дії або на концентрацію суб'єктів господарювання. Це покликане на запобігання створенню загрози конкуренції ще на стадії створення суб'єкта господарювання.

Зазначимо, що у науковій літературі неодноразово лунали пропозиції щодо необхідності розділити державну реєстрацію суб'єктів підприємницької діяльності (далі – СПД) та некомерційних організацій. Зокрема, В. І. Марков пропонує закріпити таке визначення Державної реєстрації СПД – це процес легалізації СПД (юридично обов'язкова умова реалізації права на підприємницьку діяльність), який здійснюється шляхом проведення передбачених законом процедур органом державної реєстрації, що завершується включенням (внесенням) запису про

такого суб'єкта до Єдиного державного реєстру СПД, з видачею зареєстрованому суб'єктові офіційного свідоцтва про його державну реєстрацію [7].

Натомість ми вважаємо, що *потрібно проводити державну реєстрацію суб'єктів господарювання та окремо організацій*, оскільки, наприклад, казенні підприємства чи споживчі кооперативи створюються відповідно до норм ГК України і було б логічно вести їх державну реєстрацію разом з іншими СПД.

Спеціальне регулювання створення АТ полягає в тому, що в Законі України «Про акціонерні товариства» (далі – Закон про АТ) чітко врегульований порядок подання документів до ДКЦПФР. Процедура заснування АТ прописана в розділі 2 Закону про АТ, і особливість участі ДКЦПФР при створенні АТ полягає в таких діях: подання заяви та всіх необхідних документів на реєстрацію випуску акцій до ДКЦПФР; реєстрація ДКЦПФР випуску акцій та видача тимчасового свідоцтва про реєстрацію випуску акцій; присвоєння акціям міжнародного ідентифікаційного номера цінних паперів; подання ДКЦПФР звіту про результати закритого (приватного) розміщення акцій; реєстрація ДКЦПФР звіту про результати закритого (приватного) розміщення акцій (ч. 5 ст. 9 Закону про АТ). Пункт 5 ч. 5 ст. 9 Закону про АТ передбачає укладення з депозитарієм цінних паперів договору про обслуговування емісії акцій або з реєстратором іменних цінних паперів договору про ведення реєстру власників іменних цінних паперів.

Особливості ДРКВ здійснення корпоративних прав.

Неможливо описати процес державного регулювання через здійснення всіх корпоративних прав. Умовно корпоративні права можна поділити на відносини щодо формування статутного капіталу, представництво інтересів в органах товариства та виплату дивідендів. На жаль, обсяг статті не дає змоги у повному обсязі розкрити всі механізми, однак зупинимось на найбільш нагальних проблемах.

Найбільш важливим при формуванні статутного капіталу є вимога щодо мінімального статутного капіталу. Для АТ він вже багато років складає 1250 мінімальних заробітних плат (далі – МЗП). Зазначимо, що згідно зі змінами, внесеними до ч. 1 ст. 52 Закону про товариства, тепер мінімальний статутний капітал ТОВ становить суму, еквівалентну одній МЗП, що діє на момент створення ТОВ. На нашу думку, такий мінімальний статутний капітал є надто малим, оскільки ТОВ – це специфічний вид товариства, що передбачає обмежену відповідальність його учасників за боргами юридичної особи.

Ці зміни внесені Законом України «Про внесення змін до деяких законів України щодо спрощення умов ведення бізнесу в Україні» і введені з метою створення сприятливих умов для започаткування та ведення бізнесу в Україні [8]. В даному випадку законодавець неправильно розуміє поняття «сприятливі умови». Адже для того, щоб створити командитне чи повне товариство, не потрібно взагалі статутного капіталу, однак і відповідальність у повних учасників таких товариств є повною. Таким чином, мінімальний статутний капітал у ТОВ виконує функцію забезпечення як інтересів кредиторів, так і учасників ТОВ.

Наприклад, в РФ мінімальний статутний фонд ТОВ складає 100 МЗП (таке саме положення діяло і в Україні до внесення вищезазначених змін) [9]. У Німеччині мінімальний статутний капітал становить 25 тис. євро [10].

На жаль, у ТОВ та АТ немає обмеження на формування статутного фонду в грошовій формі. Разом з тим для ТОВ та ПрАТ навіть не встановлено порядок проведення оцінки майнових вкладів. Для публічних АТ чи у разі, якщо майно, що вноситься як плата за цінні папери, перебуває в державній або комунальній власності, законом передбачена вимога проведення ринкової вартості майна, грошова оцінка такого майна повинна дорівнювати його ринковій вартості. Ринкова вартість зазначеного майна визначається суб'єктом оціночної діяльності і підлягає затвердженню наглядовою радою (ч. 3 ст. 23 Закону про АТ). Оціночна діяльність проводиться згідно з Законом України «Про оцінку майна, майнових прав та професійну оціночну діяльність в Україні».

Якщо звернутися до досвіду РФ, то у випадку не грошового внеску учасника до статутного капіталу ТОВ більше ніж 200 МЗП, такий внесок має затверджуватися незалежним оцінювачем (п. 2 ч. 2 ст. 15 вказаного Закону). Пропонується статутний капітал ТОВ та публічних АТ, внесений у не грошовій формі, оцінювати суб'єктами оціночної діяльності. При цьому для всіх АТ має бути обов'язкова оцінка, а у випадку не грошового внеску учасника до статутного капіталу ТОВ – більше ніж 100 МЗП (оскільки ми пропонуємо повернутися до мінімального статутного фонду у 100 МЗП, а також є вірогідність існування ТОВ однієї особи, що сплатила статутний фонд повністю у не грошовій формі).

Щодо представництва інтересів учасників в органах корпорацій, то законом передбачено такі органи: збори учасників, виконавчий орган та ревізійна комісія. В АТ ще діє наглядова рада, яка обирається з числа акціонерів. Однак наглядова рада не передбачена в ТОВ. На нашу думку, тут не можна керуватися принципом, що все, що не вказано в законі, дозволено. Деякі юристи-практики також вважають, що створення наглядової ради в ТОВ суперечить закону [11]. Оскільки Закон про ГТ чітко встановлює органи товариства, що мають право приймати юридично значущі рішення, то створення наглядової ради не є можливим, хоча, на нашу думку, такий орган варто було б передбачити.

Окрему сферу ДРКВ корпоративних відносин є запобігання обмеженню конкуренції, що є предметом самостійного наукового дослідження [12].

ДРКВ припинення корпоративних відносин. Серед них можна виділити загальні підстави припинення корпоративних правовідносин: 1) відчуження частки (акцій); 2) смерть (припинення) учасника; 3) звернення стягнення на частку (акцію); 4) ліквідація товариства [13]. В трьох перших випадках корпоративні відносини припиняються через власне припинення корпоративних прав, а в останньому – в результаті ліквідації самої корпорації.

При державній реєстрації припинення корпоративних прав, власне, не реєструється припинення, а вносяться зміни до установчих документів у порядку, передбаченому ч. 3 ст. 29 Закону про реєстрацію, згідно з якою: у разі внесення змін до статуту корпорації, пов'язаних зі зміною складу засновників (учасників), додатково подається або копія рішення про вихід юридичної особи із складу засновників (учасників), завірена в установленому порядку, або нотаріально посвідчена копія заяви фізичної особи про вихід зі складу засновників (учасників), або нотаріально посвідчений документ про передання права засновника

(учасника) іншій особі, або рішення уповноваженого органу юридичної особи про примусове виключення засновника (учасника) зі складу засновників (учасників) юридичної особи, якщо це передбачено законом або установчими документами юридичної особи. Таким чином, обов'язкового нотаріального посвідчення продажу корпоративних прав не потрібно.

Щодо АТ, то законодавець приділяє більше уваги державному регулюванню припинення корпоративних відносин та захисту прав міноритарних акціонерів. Зокрема, законом встановлено особливості придбання значного пакета акцій АТ. Втім багато положень чинного законодавства не приведено у відповідність з Директивами ЄС. Зокрема, ч. 1 ст. 65 встановлює обов'язок акціонера, що придбав значний пакет акцій АТ (50 %), запропонувати іншим акціонерам викупити їх акції (у такому випадку для публічних АТ є вимога про повідомлення ДКЦПФР). Проте не встановлено для власника контрольного пакета акцій «дзеркального» права на примусовий викуп акцій міноритарних акціонерів, чим порушується баланс дрібних та великих акціонерів [14]. Зокрема, ст. 15 Тринадцятої Директиви ЄС передбачає право на витиснення дрібних акціонерів у випадку володіння 90 % капіталу.

Зазначимо, що згідно з ч. 2 ст. 16 Третьої Директиви ЄС, що регулює злиття шляхом ліквідації одного суб'єкта, нотаріальне посвідчення (чи посвідчення органом, що складає та завіряє документи у належній правовій формі) злиття для публічних АТ є обов'язковим. Інакше договір про злиття може бути визнано недійсним (п. «б» абз. 1 ст. 22). Вважаємо, що запровадження норми про обов'язкове нотаріальне посвідчення злиття шляхом ліквідації одного суб'єкта є доречним і в українському праві. Як бачимо, *нормативне ДРКВ в ЄС висвітлено набагато детальніше та більше за обсягом, ніж в Україні.*

Щодо ліквідації АТ, то вона проходить в загальному порядку з певними особливостями застосування ст. 88–89 Закону про АТ. Звернімо увагу на те, що раніше наголошувалося, як вимоги учасників, які впливають з його участі у підприємстві, в тому числі вимоги щодо виплати нарахованої, але не виплаченої частини прибутку, повинні задовольнятися після завершення розрахунків з кредиторами підприємства. Тому чинним порядок задоволення вимог за ст. 89 Закону про АТ має бути змінено [15]. Звернімо увагу, що Закон про АТ не містить порядку анулювання акцій в порядку ліквідації та порядку повідомлення про це ДКЦПФР, що є, на нашу думку, суттєвим недоліком ДРКВ ліквідації АТ.

Таким чином, можемо зробити висновки про необхідність внесення до Закону про реєстрацію ст. 7–1: «*Електронне ведення Єдиного державного реєстру*». 1. *Спеціально уповноважений орган з питань державної реєстрації забезпечує електронне ведення Єдиного державного реєстру, у тому числі на сторінці в мережі Інтернет.* 2. *На сторінці в мережі Інтернет вводяться відомості згідно зі ст. 17 та ч. 1 ст. 20 цього Закону.* 3. *Відомості, крім точної назви та юридичної адреси, на сторінці в мережі Інтернет надаються за плату, встановлену Спеціально уповноваженим органом з питань державної реєстрації*». В частині 1 ст. 52 Закону про товариства слова «*еквівалентної одній МЗП*» замінити на «*еквівалентної сто мінімальним заробітним платам*», а також до-

повнити таким реченням: «у випадку не грошового внеску учасника до статутного капіталу ТОВ більше ніж 200 МЗП, такий внесок має визначатися суб'єктом оціночної діяльності». Перше речення ч. 3 ст. 23 Закону про АТ викласти у такій редакції: «Грошова оцінка майна АТ, що вноситься як плата за цінні папери, повинна дорівнювати його ринковій вартості».

Подальший розвиток ДРКВ полягає у дослідженні державного регулювання корпоративних прав держави як специфічного виду ДРКВ.

СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ:

1. Шербина В. С. Правові аспекти державного регулювання господарської діяльності // Удосконалення правового статусу учасників відносин у сфері господарювання. Збірник наукових праць (за матеріалами Всеукраїнської науково-практичної конференції, м. Київ, 20 листопада 2008). – К.: НДІ приватного права і підприємництва АПрН України, 2009. – С. 12–13.
2. Корягіна Т. В. Державне регулювання розвитку корпоративного сектора в Україні: Дис. ... канд. з держ упр. – К., 2009. – С. 6.
3. Корягіна Т. В. Вказаний твір. – С. 7.
4. Companies House // <http://www.companieshouse.gov.uk/>.
5. Elektronisches Handels- und Unternehmensregister. <https://www.unternehmensregister.de/ureg/>.

Some aspects of state regulation of corporate relations of private sector entities are analyzed, as well as their classification and suggestions for the improvement of relevant legislation.

Анализируются отдельные аспекты государственного регулирования корпоративных отношений субъектов негосударственного сектора экономики, наводится их классификация, а также даются предложения по совершенствованию соответствующего законодательства.

СУЧАСНІ ТЕНДЕНЦІЇ УДОСКОНАЛЕННЯ ЗАКОНОДАВСТВА, ЩО РЕГУЛЮЄ ВІДНОСИНИ НА ФОНДОВОМУ РИНКУ УКРАЇНИ

Кологойда О. В.,

кандидат юридичних наук, доцент кафедри господарського права
Київського національного університету ім. Тараса Шевченка

Статтю присвячено визначенню та аналізу завдань та основних напрямів удосконалення законодавства, що регулює відносини на фондовому ринку України.

Ключові слова: фондовий ринок, цінні папери, законодавство про цінні папери.

В Україні з розвитком та поширенням цінних паперів почав формуватися і дедалі активніше функціонувати і розвиватися фондовий ринок. На розвиток фондового ринку цінних паперів впливає стан законодавчого регулювання випуску та обігу цінних паперів, правового статусу учасників ринку цінних паперів та порядку здійснення операцій з цінними паперами.

Дослідженню правового регулювання відносин на фондовому ринку України приділяли увагу такі вчені-правознавці як І. Г. Андрущенко, М. О. Бурмака, І. В. Кривов'язюк, І. Р. Назарчук, О. І. Онуфрієнко, В. І. Павлов, Л. В. Панонова, І. І. Пилипенко, В. Посполітак, В. Л. Яроцький та ін.

Метою даної статті є дослідження основних напрямів реформування законодавства, що регулює відносини на фондовому ринку України.

Відповідно до Основних напрямів розвитку фондового ринку на 2006–2010 роки, затверджених Указом Президента України від 24. 11. 2005 р. № 1648/2005 [1], державна політика у сфері функціонування фондового ринку має бути спрямована на створення умов для підвищення капіталізації економіки, запровадження ефективної системи захисту прав

6. Відомості Верховної Ради України від 15. 06. 2009 р. – 2009 р. – № 42. – С. 26.

7. Марков В. І. Створення та реєстрація суб'єктів підприємництва недержавного сектору економіки: Дис. ... канд. юрид. наук. – Д., 2004. – С. 14.

8. Відомості Верховної Ради України від 15. 12. 2009 р. № 1759 // ВВР. – 2010. – № 9. – С. 253.

9. П. 1 ч. 1 ст. 14 Федерального закона Российской Федерации «Об обществах с ограниченной ответственностью» от 8 февраля 1998 г. № 14-ФЗ // Собрание законодательства РФ. – 1998. – № 7. – С. 785.

10. Ч. 1 ст. 5 Gesetz betreffend die Gesellschaften mit beschränkter Haftung (GmbHG) 20.04.1892. // <http://bundesrecht.juris.de/gmbhg/BJNR004770892.html>.

11. Литвин Ю. Наглядова рада у ТОВ // http://search.ligazakon.ua/l_doc2.nsf/link1/DG080713.html.

12. Лукач І. В. Правовий статус органів спеціальної компетенції у сфері захисту конкурентних відносин // Приватне право і підприємництво. – 2010. – № 9. – С. 129–132.

13. Кравчук В. М. Припинення корпоративних правовідносин в господарських товариствах: Монографія. – Л.: Край, 2009. – С. 121.

14. Кібенко О. Європейське корпоративне право на етапі фундаментальної реформи: перспективи використання європейського законодавчого досвіду у правовому полі України. – Х.: Страйд, 2005. – С. 352.

15. Повар П. О. Правове регулювання ліквідації підприємств в Україні: Дис. ... канд. юрид. наук. – К., 2009. – С. 13.

інвесторів, забезпечення прозорих правил і процедури діяльності учасників фондового ринку, використання надійних, ліквідних інструментів ринку цінних паперів.

Розпорядженням Кабінету Міністрів України від 07.03.2006 р. № 131-р затверджено План заходів з реалізації Основних напрямів розвитку фондового ринку на 2006–2010 рр. [2] і передбачено здійснення заходів щодо: удосконалення механізму захисту прав інвесторів; розвиток інструментів ринку цінних паперів; зосередження укладення договорів купівлі-продажу цінних паперів на фондових біржах та в інших організаторів торгівлі цінними паперами; удосконалення Національної депозитарної системи; удосконалення системи розкриття інформації на ринку цінних паперів.

Проектом Державної програми розвитку фондового ринку на 2011–2015 роки [3] передбачено вирішення таких основних завдань:

1. Збільшення капіталізації, ліквідності та прозорості фондового ринку шляхом: розширення пропозиції цінних паперів з високими інвестиційними характеристиками; удосконалення засад функціонування боргово-